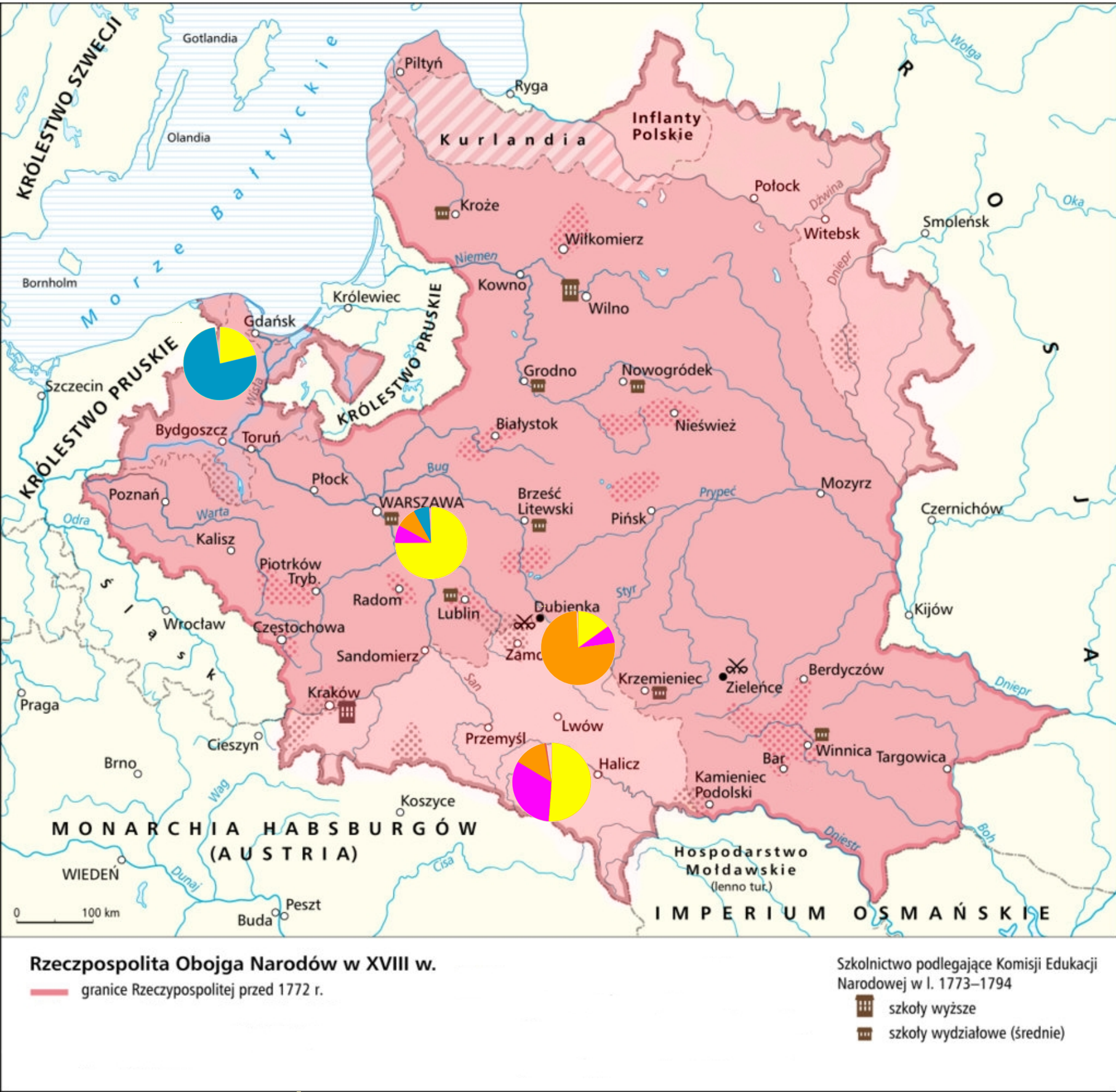

Od kosmopolityzmu do nacjonalizmu...

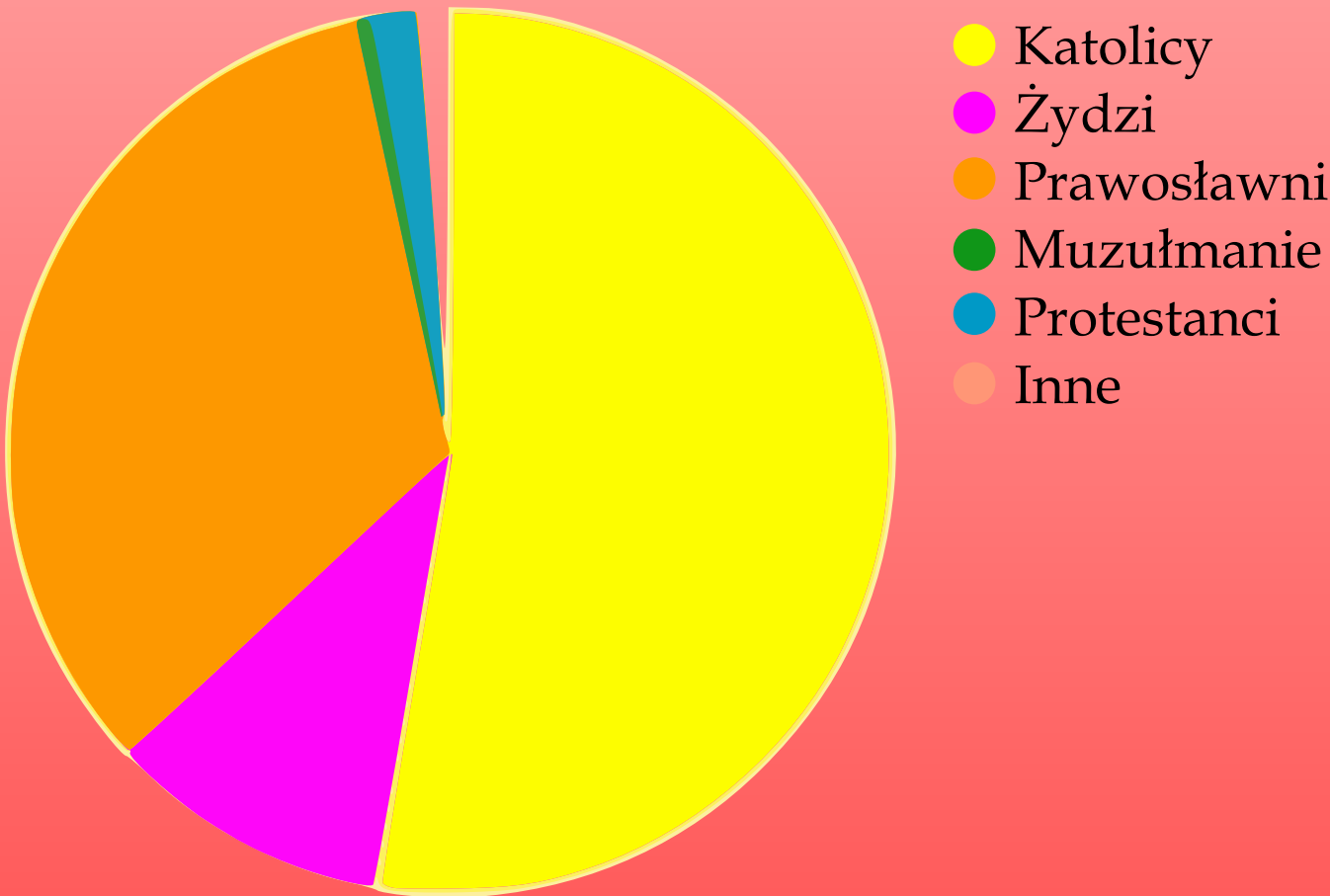
Radosław Cymer

Sytuacja w Polsce staje się coraz bardziej nacjonalistyczna. Przyjrzyjmy się jak Polska wyglądała u schyłku swojej szczytowej formy ^[citation needed], czyli gdy posiadała wpływy od morza do morza pomiędzy XVII a XVIII wiekiem.

Zaskakująco Polska w swojej historii najczęściej nie była tylko katolicka, ani nie zamieszkiwali jej wyłącznie rodowici Słowianie.

Materiały:

- mapa www.wlaczpolske.pl CC BY-SA 3.0 PL;
- dane z GUS: "Historia Polski w liczbach 1994", "Historia Polski w liczbach 2014" via www.stat.gov.pl ... oraz oczywiście z Wikipedii
- Europa Universalis IV

nacjonalizm «postawa i ideologia uznająca interes własnego narodu za wartość najwyższą» SJP PWN	Maksymalny zasięg terytorialny osiągnięty w 1634 to 990 000 km²
kosmopolityzm «pogląd negujący wszelkie podziały kulturowo-polityczne i terytorialne, więzi narodowe i tradycję, za prawdziwą ojczyznę człowieka uznający cały świat» SJP PWN	

W połowie XVI wieku wytwarza się w Koronie świadomość narodowa. W połowie XVI wieku nastąpiła też polonizacja magnaterii i szlachty litewskiej, a w XVII wieku polonizacja szlachty białoruskiej. Narodem polskim stała się warstwa wyższa, bez względu na pochodzenie etniczne, język, religię, złączona wspólnymi korzyściami i przywilejami stanowymi. Między innymi na gruncie języka polskiego dokonywała się stopniowa, od przełomu XVI i XVII wieku widoczna coraz wyraźniej integracja kulturowa wieloetnicznego narodu szlacheckiego Rzeczypospolitej Obojga Narodów.

Rzeczpospolita na tle ówczesnej Europy cieszyła się religijną tolerancją. Pierwszym aktem będącym krokiem w stronę równouprawnienia w zakresie wyznawanej religii na terenie Rzeczypospolitej była tzw. zgoda sandomierska podpisana w roku 1570 między przedstawicielami kościołów protestanckich działających w Polsce: zwolenników Lutera, braci czeskich i kalwinów. Porozumienie to doprowadziło do dalszej liberalizacji prawa i przyznania całkowitej swobody wyznawanej religii w Polsce.

Z czasem idee te uległy degeneracji, w XVII wieku prześlakając dewocją, megalomanią, zacofaniem i nietolerancją. Umiłowanie wolności przekształciło się w dążenie do anarchii, natomiast poczucie wyższości doprowadziło do upadku szkolnictwa i powszechnych braków w wykształceniu szlachty. Za czasy szczególnego upadku kultury uznaje się okres rządów saskich.